

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

ISCHIA.

INS a las nou del vespre del dissapte 28 de juliol era l' isla de Ischia un jardí flotant sobre las onas del Mediterráneo Pais hermosísim, acariciat per las brisas del mar, enriquit per ayguas minerals molt salutíferas, atreya cada istiu forasters a mils en busca de salut ó de distracció.

Pero desde aquella hora fatal aquell jardí de flors quedá convertit repentinament en un pilot de ruinas. Alguns segons de terremoto bastaren a destruir pobles enters, enterrant sota las ruinas un sens fi de personas. Casamicciola, Forio, Lacco Ameno, Fontana y altres poblacions menos importants quedaren arrasadas. Las construccions més sólidas y las més destartadas, las casas de recreo y 'ls establiments de banys, los hospitals y las iglesias, tot se derrumbá com si haguesen sigut débils castells de fitxas de dómino.

Pintar la consternació, l' espant y el terror dels que per casualitat sobrevisqueren, seria tant difícil com descriure 'ls ays de dolor y de agonía que exhalavan entre las tenebras de la nit las pobras víctimas de aquest inmens desastre. Pitjor encare seria pintar lo silenci de las que no deyan res, enterradas sota aquells inmensos pilots de ruinas. Pitjor encare 'ls laments desgarradors de pares y mares, de fills, germans y amichs, que corrian desalats per entre las desferras cridant als seus sense obtenir resposta.

Quan la noticia arribá al continent, lo terror s' apoderá de tothom. Europa, 'l mon enter ha sentit llástima y condol per tantas víctimas. Se provehi desseguida a portar socorro a l'isla. Numerosas tropas acudiren a escarbotar ab afany entre mitj d' aquell horrible apilament de pedras, vigas y fustam. Las parets que 's derrumbavan produhian novas víctimas entre 'ls mártirs de la caritat y de l' abnegació.

Pero ¿qué hi fi? Las batallas de l' home contra la naturalesa produheixen víctimas, com las batallas del home contra l' home. Era precis salvar al major número possible de infelissos, y 's procedí a remoure las ruinas, extrayent, entre mitj de las escenas més desgarradoras, are un cadáver mutilat, are un pobre ferit, are un sér ilés per miracle.

Pero las ruinas eran inmensas y la tasca llarga y difícil. La calor provocava la rápida descomposició dels cadávers, y desde llavors sobre 'ls perills dels desprendiments, hi havia que contar ab la amenassa de una epidemia. Se emplearen desinfectants enérgichs, una epidemia. Se emplearen desinfectants enérgichs, una epidemia. Se emplearen desinfectants enérgichs, una epidemia. Se emplearen desinfectants enérgichs, una epidemia.

terrats, per sempre més, víctimas de l' horrible hecatombe.

Contra aquesta idea, per altra part irrealisable, s' alsá una protesta general. Sota las ruinas podia haver-hi gent viva y era una crueltat cremarlas. En efecte, al cap de quatre dias encare 's desenterravan personas vivas. Fins al cap de vuit dias se 'n varen extreure que no havian mort encare.

A copia de desinfectants y gracias a la tramontana que ha sanejat l' atmósfera, se ha pogut anar treballant y 's treballava encare després de quinze dias. No pot fixarse ben bé 'l número dels morts, se calcula que s' acostan a CINCH MIL! Los ferits arriban a dos mil y han sigut traslatats a Nápoli, alguns en estat molt grave. Are tinguis en compte las personas víctimas dels sustos ó d' altres afeccions morals, y 's comprendrá que 's necessita tota la caritat del mon per aliviar las conseqüencias de aquesta horrenda catástrofe.

En lo moment del terremoto y després d' ell hi hagué escenas molt horribles. A la matinada, en mitj de un temps desfet, la platja estava plena de personas mitj nuas y ensangrentadas. Al acostarse un barco 's precipitavan dintre a empentas y cops-de-puny, cridant:—«¡L' isla s' enfonsa!... Volém fugir. La vida! La vida per amor de Déu!...»—Moltas de las personas vivas que s' extreyan morian al posarse en contacte ab l' ayre.—La ruina era tant completa que a Casamicciola fins van esbarrarse las trassas dels carrers.—Als dos dias era precis protegir los restos de los cadávers contra la voracitat dels tocinos y dels gossos famolencs.

Los cadávers extrets estaban en sa majoria horriblement mutilats. Entre ells vá extreures lo de una dona elegantíssima, pero sense cap. En altre lloch van descubrirse sabatetas de criatura ab los peuhets tots masegats, ficats a dintre.—La plassa de la Marina de Casamicciola estava convertida en una sala anatómica. Los metjes havian de practicar las operacions al aire lliure.

Un conceller municipal de Roma y 'l seu fill sentiren com s' ensorravan; pero sense saber com se trobaren sobre las ruinas. L' efecte dels crits y dels gemechs que escoltaren, signé tal, qu' están malalts de gran perill.—En l' hospital de la Misericordia moriren 24 noys y quatre germanas de la caritat.—En l' establiment de la *Piccola Sentinella*, entre altres molts banyistas, desaparequeren 37 personas qu' estaban amistosament reunidas: las més eran de l' aristocracia. Lo conde Sergardi, ab l' afany de salvar a una seva germana, treballá ab tal ardor que tenia las mans plenas de sanch de tant remoure pedras. Salvá a 11 personas, cridant sempre a la seva germana. Aquesta al últim l' hi respongué ab veu débil. Pero al posarse a treballar de nou, se trencá una cama. Las demés personas lograren extreure a la seva germana; pero ja era morta.

L' ingenier Tarantini s' escapá al jardí, y després del terremoto sentia 'ls crits desgarradors de una pobre mare que clamava pels seus fills desde dalt de un tros de galeria ruïnosa. Al clarejar veje dos criatures jugant entre la ruina. Eran precisament los fills de aquella mare desesperada.—Més tart tractá de salvar a un matrimoni. Se veyá un brás enguantat y plé de

brassalets y se sentia la véu del marit que deya:—«Sálvat tú, filla mèva; a mi deixam estar.» L' ingenier tractá de prestarlos ausili; pero 's desmoroná una paret cubrint la véu de aquells infelissos.

Dugas noyas salvadas per un capitá havian estat enterradas tres dias, resguardadas per unas vigas. Una d' ellas trobá unas quantas cireras y una pera y s' ho parti ab sa germaneta.

Un home vell que ja havia presenciat un altre terremoto, a posta de sol aná a trobar al bisbe y l' hi digué:—«S' acosta una gran catástrofe. Un presentiment m' ho indica.» Lo bisbe no volgué creure 'l, y morí com tants altres sepultat sota las ruinas. Per cert qu' encare era viu quan tractavan de desenterrarlo: ell mateix indicava als treballadors lo punt ahont havian d' excavar; pero eran grans las dificultats y 'l pobre infelis anava perdent la véu, fins que acabá per no dir res. Havia mort.

En lo moment del terremoto, en lo teatro hi havia funció. La sala estava plena de gent. Se representava una farsa, en la qual se parlava molt de terremotos. Lo públich al sentir los primers rumors, se creya que 'ls produhian desde l' escena. Després tot se 'n aná de dalt a baix, los quinqués de petróleo calavan foch als assientos, y 's que havian quedat ab vida fugian com furias desesperadas.—Entre las ruinas del teatro vá trobarse 'l cadáver de un clown que no presentava cap contusió ni ferida.

Lo cadáver de una senyoreta inglesa encare estava sentat en lo piano ab la partitura oberta, senyalant la *Marcha fúnebre* de Chopin. Set ó vuit personas reunidas per escoltarla eran també cadávers, en los seus puestos respectius. Un inglés que per no fastidiarse sentint música havia sortit al jardí, lográ salvarse.—També un pare degué la salvació a un nen de pochs anys que no callava may, demanant anar a comprar pastas a las portas de la població. Vels'hi aquí un pare que déu la vida al seu fill.

Entre las escenas horribles se 'n contan de grotescas. Un pare capellá era traslatat a una ambulancia, ab lo barret al cap y 'l cós embolicat ab una bata de senyora.—De 'n tant en tant se veyá algun senyor ab levita negra y sombrero de copa, corrent sense pantalons ni botinas.—Una dona ferida, no volia que se l' emportessin a curar, si avants no l' hi trobavan un gosset que havia perdut. Un altre, qu' estava molt grave, se 'n duya la gabiá del canari ab ella. Un senyor que 's creya qui sab lo que havia salvat, al apretar a corre 's trobava ab un paquet de velas a la ma.—Una pagesa, extreta, deya que baixessin a treureli una gallina qu' encare era viva.—Una germana de la caritat corria de un puesto al altre ab una criatura al brás, demanant una dona que tingues flet per amamantarla.

Un hosteler sense entranyas, no volia permetre que se n' enduguessin a un ferit, sense que avants l' hi pagués lo compte. En cambi un cafeter que havia perdut a l' esposa y dos fills, obsequiava als ferits ab orxatas y llimonadas.

A Panza, hi hagué no més que 27 morts, haventse ensorrat tot lo poble. A l' hora del terremoto havia sortit un combregar y com de costum, la majoria dels

Se desitja saber que dirian los monárquichs espanyols, desde l' héroe de Manzanares, passant pel de Sagunto y anant á parar al barricadero de 22 de Juny. ¡Vaya uns tres en Cánovas, en Martínez Campos y en Sagasta!

Moral rimada:

—Una cosa es endrapar y altra cosa dejunar.

MORAL PRÁCTICA.

(ENTRE MUNICIPALS.)

—Oye, Francisquet; me ha dicho el vecino del devant qu' es un minyó que acostumbra á estar muy bien enterat, que se trata por a'gunos de empaytar y echar el guant á todos los que votamos. ¿No n' has oido hablar?

—Sí; á cal barber l' altre día dos ho estavan explicant, y per cert que ho criticavan y hasta s' hi van barallar.

—¡Y está claro, por supuesto! Suponte tú que demá tienen que ferse elecciones y nos mandan á votar...

¿Te sembra justo que 'ns prendan per cumplir con lo mandat y nos pongan á la sombra?

—¿Qué t' estás empatollant? ¿perqué tenen d' agafarnos?...

—Pues... —Noy, no sigas babau: ¿qué no sabs de lo que 's tracta?

—Yo creía... —Ja veurás: aquesta ley que tú deyas, no es contra 'ls municipals ó otras personas decentas que s' presentan á votar, sinó per aquests que votan dihent renechs y pecats.

—¡Ah! Ya caigo: ¡tos blasfemos!

—¡Just! Ara ho vas encertant.

—¿Es decir que cuando un hombre diga algun pecat, será reducido á prision?—¡Ángelal D' aixó s' estava tractant... Tant polissons com nosaltres, quan la ley funcionarà, passejarém xano, xano pels carrers de la ciutat, escoltant per las botigas, pels cafés y pels saraus, y quan sentirém que un pácaru renegui un xich, ¡patatrás! má á la corda, y com un Cristo, á ca la ciutat lligat.

—¡Válgame Dios! ¡cuanta feinal Tot lo día haurém d' estar lligant gente y duhentla á puesto... ¡Ay, pobres municipals!... Y escucha: los carreteros ¿deben tambien observar esa ley? —Com tots los altres.

—¿Sí? pues puedes donar ya tots los carreteros per presos.

—Ja ho veurás quan siga 'l cas.

—Y si alguno de nosotros vota, ¿cómo s' arreglará?

—¡Oh! Es molt fácil, no t' apuris: ¡tot fos tant senzill y plá! Verbi gracia, tú renegas, jo ho sento, trech los lligams, y t' tragino á la garjola.

—¿Y si renegas tú?—¡Igual: tú 'm lligas á mí y andandu.

—¡Yo á tú y tú á mí! ¡tots lligats!

¡Vaya unas leyes s' empescant! Me sembra que muy aviat, las prisiones serán petitas para albergar los cristians que trencarán la ordenansa.

—¡Ja tens rahó... ¡voto á tall!

—¡Ey! No votes ó te amarillo.

—Ja vols comensá á lligar?

—Sí, sí, voldría ensayarme.

—No t' apressuris: avants havém d' apendre la llista dels termes que son pecat, per sapiguer desde luego lo que val y 'l que no val; porque hi ha molts paraulas, que tú potser no las sabs, y son renechs de primera.

—Hombre, eso es mucha vritat; pero... ¡calla!... —¿Qué? ¿que 't passa?

—Ese individuo de allá ha gritado *vatualisto*...

—¿Y qué?—Eso no es pecat?

—A mí al menos no m' ho sembra.

—¡Oh! Sí, sí, le voy detrás, y como toroi á decirlo le cojo y ¡apa... al calaix!

—¡Peró home... vina... no corris...!

—Cá! No le quiero dejar...

—¡Es que... —Ha dicho *vatualisto*!

¡Voy por él... —Arri á nanná!

C. GUMÁ.

N empleat fusionista estava llegint los detalls de la catástrofe de Ischia, quan vá rebre la noticia del alsament de Badajoz. Estava consternat. Se figurava al menos que 'l terremoto habia arribat á Espanya.

Se 'n aná á cal apotecari á pendre una medicina d' espant. Pero després, al saber que 'ls sublevats s' havian refugiat á Portugal exclamava: —Com hi ha mon, jo al puesto del govern portugués, los fusellava á tots.

Diumenje passat, mentres Badajoz se pronunciava, á Barcelona hi havia un alsament. Dono aquesta noticia, segur de que ningú 'm desmentirà. No sè si estavan en connivencias; pero la veritat es que á dos quarts de set en Budoy vá alsarse á la Plassa de Toros.

Dimars vá arribar en Rius y Taulet. —Al veure'l á Barcelona, deya un fusionista, ja 'm vaig tranquilisar. Perque si algú tractés de aixecarse, bastaria un discurs de D. Francisco... —Si, bastaria un discurs de D. Francisco per ferli caure las armas de las mans. —Si senyor, sí. —Com que s' hi adormiria.

Alguns carlins de la Diputació de Vizcaya han menjat ab Isabel II. ¡Bravo! Pleitear y comer juntos.

Lo govern ha suspés á quatre diputats provincials de Tarragona, tots quatre fusionistas. ¡Y aixó que diuen que llops ab llops may se mossegan!

El *Correo militar* assegura que succeheixen fets com los de Badajoz, perque 's considera com una calamitat l' encumbrament del actual ministre de la Guerra.

Lo ministre de la guerra d' aquest fet, se 'ns en vá á terra.

Recepta per prevenir insurreccions. S' estableixen tots los drets democrátichs. Los guberns procurarán inspirarse en la opinió pública. Quan vingan elecciones respectarán la voluntat dels electors. Si surten derrotats deixarán lo puesto á un altre. No farán trampas. D' aquesta manera no hi ha insurrecció possible. A Fransa ho han probat.

Un senyor, llegint lo diari: —«Las tropas han dormido sobre las armas.» La seva senyora: —¡Pobres soldados! Si que 's trobarán cruixits, havent de dormir sobre 'ls fusells.

Lo Fiscal de imprenta 'ns ha enviat una carta de despedida. Després de agrahir aquesta atenció ¡ay! estém tan enternits, que ni méns podém fer cap comentari.

Lo premi quart de la loteria ha caigut al número 17.369 despatxat á Badajoz. El *Correo catalan* y en Martínez Campos dirán á duo:—¿No veuen? Un cástich de Deu.

En Sagasta al rebre la noticia del alsament de Badajoz s' arribá fins á Bayona, per veure si era necessari anar á Madrid ó tornarse 'n á las ayguas. ¡Oh santa tranquilidad! Un altre home hauria anat á Madrid reventant locomotoras. Ell no: en Sagasta es d' aquells que 's fan peixe 'l menjá per mandra d' alsar la cullera.

Ha deixat de formar part de la ganaderia de 'l esguerra 'l Sr. D. Juan B. Toro. Aixís s' ha quedat toro sense divisa.

Un telégrama: «El general Martínez Campos ha salido para la Granja.» Un altre:

«En las inmediaciones de la Granja la epidemia del sarampion está muy desarrollada.» Ara no faitaria sinó que l' héroe de Sagunto, després de lo de Badajoz agafés lo sarampio.

En Martínez Campos telegrafia á n' en Sagasta las ocurrencias de Badajoz. Arriba 'l telégrama á Ayguas Bonas. —¿Ahont es en Sagasta? pregunta 'l mosso de telégrafos. Un dependent del establiment, respon: —Es á l' aygua.

No hi vist may una persona més assorada que un fusionista conegut meu, aixís que vá rebre la noticia del pronunciament de Badajoz. Vá perdre 'l color, quedantse groch, com si no hagués menjat de quinze dias. Y aixó que cada cap de mes, cobra la paga ab tota tranquilidad.

—Badajoz... Badajoz... murmurava. ¿Ahont dimontri cau aquesta població? ¿No es pás á Andalucía? —No, home, una mica més amunt. —¡Ah, sí!... A Murcia. —No, tonto, per la banda de Portugal. —¿Més amunt y per la banda de Portugal?... Donchs será á Galicia. —¿Y tú pretens una plassa de administrador de correus?... Badajoz es á Extrema... Lo fusionista interrompentme ab vivesa: —Sí, ja sé: es á Extrema-unió. (Rígorament históric.)

XARADA.

No he tingut may de ningú
si algun mot no entench confós
dich dos:
membre del cos humá es
tres.
Y ara si no m' has comprés,
cavilant una estoneta,
trobarás qu' escriu lo poeta
lo *prima-segona-tres*.

PEPET SIMPÁTICH.

MUDANSA.

Entre unas total de roca
un niu de tot hi vaig veure
y desitjant jo criarias
per un xicot vaig tot treure.
Y las he tant acertadas,
qu' están cant: nt tot lo dia
y ni ab las tot més preuhadas
ara jo las cambiaria.

UN TAPÉ Y F. DE T.

TRENCA-CLOSCAS.

—DEU ACAS?
—¡CALLI!

Ab las anteriors lletras formar lo títol de un drama catalá.

SACCHETTI.

GEROGLIFICH.

I
I
cap cap
I I
I I
bon
I
: P :
I
:

ANÓNIM.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch de Tea 0.21 y 23.

LO TERREMOTO DE L' ISLA D' ISCHIA.

1. Vista de Casamicciola avants del terremoto.—2. Los banys de Casamicciola després del terremoto.—3. Un dels hospitals de Nàpols abont han sigut transportats los ferits del terremoto —4. Transport de ferits.—5 y 6. Prés del natural en un dels carrers de Nàpols.—7. Un fugitiu de la *Piccola Sentinella*, en lo moment de ocorre 'l terremoto.—8. Una pobre mare que per salvar al seu fill, va tirar-lo per la finestra lligat entre dos cuixins.—9. Un home que al caure desde una altura va quedar soterrat de cap dintre del fanch, produhit per las ayguas termals.—10. Lo bisbe de Nàpols.—11. L' arcaide de Nàpols.